

نورلۇق يۈزدى

ئۆزك ادبىياتىنىڭ ئاساسىي جەمئىيەت

جىلد : 2 — 22

آغستوس 1928
اۋنىدىنچى سەنە

سايى : 8 — 202

جلد لره آيرلسي لازمكلك درجه ده كنپشدر .

داغ يولنده بر ضيافت

14 / آغستوس / 928 تاريخي اقدامدن :

محرري : بهلول نوري

باطله ليمانندن ويريلن بر امر اوزرينه مالطه آداسنده (پوليوهرستا) حبسخانه سنده ايكي سته يه ياقين موقوف قالمق مظهريني احراز ايتدكن صوكر ا يكي دوغان ملي حكومتك تشبيلري سايه سنده آرقاداشلرمله برلكده وطن ساحلنه ، اينه بولي يه اعاده ايديلشدم .

اورادن صراكزه كيدييوردم . بوتون نقليه واسطه لري عسكره تخصيص ايديلش . هم مشقتلي ، هم خوش برسياحت . مشقت مادي ايدي . بونك اهميتي يوق . فقط ايكي سنه در جدا بولونديقمز وطنك يكي منظره سي ، يكي روح ، يكي فعاليت بزي (بعث بعدالموت) ه نائل ايتمشدي . آنقره ده غازي هيكلنك آلتنده ، صرتنده مصري طاشيبان ، عسكري قياقتلي تورك قادينك طونجندن دكل ، آندن ، قاندين ، غزمدين ، ارادتندن ياپيلمش يوزلرجه ، بلكه بيكارجه نمونه لري ، قافله لرله اوردويه لوازم طاشيبورلردى .

بول آلدجقه اورنه آنادولو يايلاسنه چيقيورددق . يوكسه ليورز : هر راقده روحزده بر آرزداها يوكسه ليور . قسطمونينك اورمانلري ، او بوجه اياغاز داغي ، قارلي تپه لر ، مناره كي چلمر ، دره لر وكچيدلر ، قصبه لر وكويلر هپ جانلي ايدي ، جانلانمشدي . او بيتنمز توكنمز آغاچلر ، آنقره سمتمندن آسهن روزكارله موزون ومقني سوزلر سويله يورلر ، بروطن نقراتي تكرر ايدييورلردى . بوسمى آكلامق كوچ دكادى .

بول آليور ، صرحه لري كچيورز : پك يوكسكلرده ايدك . اووه نك اورنه سنده برداغلر سلسله سي . . . بونك اوزرنده ده بر كوچوك اووا ، ظريف بريايلا كوزومزه چارپدى . بوتون آنادولويه ناظر بر كرسى ! اونقطه يه ياقلاشدجقه غريب بوينا كوروونمكه باشلادى . اسلوبى اسكى دكلدى . اك بارز خاصيتي شماله ، شرقه ، جنوبه ، غربه متوجه اولان درت مناردلى بو اوجاق نه در ؟ سؤالمزه كويلولر جواب ويردى :

— بوراسى بر تكيه در .

— تكيه يى ، نه تكيه سي ؟ مولوي يى ، رفاعي يى ،

نقشيمي ، بكتاشيمي ؟

انقلابچي حمدالله صبحي ، صوك انقلاب ، اوني حاضر بولمشدي . آنادولوده كي يكي معجزه نك آله ودين برده سي داها صيريلادن اونك نبضلري وورمش وبويوك رئيسي آرايارق اوجاگك خدمتي تقديم ايتمشدي . بيللرجه سورهن چارپشمالر تورك وطني ، قان دالغارلنده چاققانان برصاله دوندوردى . بوصال بركون استقلالك اطرافي چليك داغلرله كمرلى امين كورفزيته قاووشدى . غرا بيللريته قادار اوني كوزل كلكه لري ، صنعتلي جمله لري و آهنگلي صدا سيله طانيشديق . بر حواري قادار صبرلي واي يوزلو « حمدالله » ك بر باشقا سياسي ده مجادله تاريخك قيزيل آيدينلغنده كوردك . بوسما يالچين وچتيندر . « چركس ادهم » ك خيانتني نه كور ، نه كسكين برسس ونه شامياز بر اصابتله كوستره مشدي . . .

ارضرورم معوفى ضيا افندي يه جوابي ، انقلاب اوردوسنك فكر ساحه سنده اك يوكسك واك موقوف مجوميدر . زمانغري كچمش كونلرله اوله ن صحيفه لرده اونك دوداقلري ، قارتال غاغلرينك كسكين مقاصى كيبي دوشمان اقتداريني كسوب پارچالا يوردى . شو سطرلري كيم بيلير قاچ كره او قودم :

« بر ملكتك سياستنه باقيسكنز ، اخلاقي اوراده كورورسكنز . بر ملكت كه صوصمشدر . قورقوبور ، باشنده كي آدمرك ديني ، سياسي ، زمروى و باعائلى تضيقنه قارشى داقا ووقلفدن باشقه بر شى يايمايور ، او ، اخلاقاً متردى در ، آشاغى در . بر دوركه حكومتى تنقيد وصراقبه ايددر ، قناعتى مطبوعاتنده ، كرسيمسندده و هر برده سويله ر ، اونك اخلاقي يوكسكاشدر . سياستك بو كنشيش شسكلى ، يوكسه لن او اخلاقدن دوغمشدر . »

حمدالله ، يكرى سنه در كبريشديكي مجادله ده اك كنشيش سس حريتي انقلاب بيللرنده بولدى وانقلاب كرسيمسندن كوكنك بوتون قوتيله هايقيز . مقده كي مقدس ذوق طاتدى . اوفوركن بزي وجده قادار يوكسه لته ن بو كوزل سوزلر ، كيم بيلير ديكله ينلري نه حاله قويوشدى ؟ بن شيمدى اك چوق بو محروميتك آجيسنى دو بويورم .

« داغ يولى » نك بويوك آنا خطرلندن برى ده ادنى قيمتيدر . اوغولتولى روزكارلر ، غرايت قايالري ناصل آشيندبرماز ، جالالارسه ، ملي كيتبخانه مزه يكي و اوده نه ز بر قيمت باغيثلايان بو اثر اوستندن زمان ده اوبله باريلتيلي بر ايز بر اقارق كچه جكددر .

تکیه ده برضیافت . چوق آجیق مشدق . شرفمزه
حاضرلاران یملرک ده نومی بک غریب ! عفو کزه
کوه نه رک ایسته بی عرض ایده جکم . چوریا ظن
ایتدی کمز بر خوشافش . صیراسیه شونلر کلدی :
بافلوا ، تل قادایی ، یاصی قادایی ، اکک قادایی
عجایی ، روانی ، کشکول ققرا ، سودلاج ، بلوم بودین ،
فومبوسطو ، حاوا ، الماسیه

.... اوهت ! اوجاقلر رئیس و استانبول
مبعوثی حمدالله صبحی بک ایتدینک ایلک جلدینی
نشره موفق اولدقلری نطقلر مجموعه سی ، (داغ بولی) ،
ایشته هپ بویه طانی ، شکری چوق فضلہ صحیفه لر دن
عبارتدر . یاریم اوققالوقوم و یاخود رچل ناصل بردن
پینه منسه ، (داغ بولی) نک احتوا ایتدیکی منظومه
لری ده یاواش یاواش اوقوق ، هر برنده دورمق ،
تلذذی اوزاتق اقتضا ایدیور . فرانسرجه بوکا
(ده کوسته) ایتک دیرلر .

حمدالله صبحی بکده چوقدن بری برقیصه
کورورم : بوذاتک هر سوزی بر خطابه در ، مهیج
برنطقدر ، مشارالیه علی العاده سوز سوبله به من
آغزینی آچینجه مطلقا برشمر نرم ایده جکدر . آتشین
خطابه ، وطنی و ملی شعر . . . بونلردن باشقاتورلو
برکلامی حمدالله صبحینک ترکیب ایتدیکی کورمه دم .
مجموعه بی تشکیل ایدن بارچه لرک چوغنی اوقومه دن
اول ، دیکله مشدم . دیکلرکن ناصل متبج اولمه
اوقورکن ده او هیجانی دویدم . صحیفه لری تدویر
ایدرکن حمدالله صبحینک کور و موزون سسی قولانمه
کلیوردی . لاکن بو صدا یوککدر ؛ اونک ایچون
اوچ صحیفه نک ، برخطابه نک صوکنده جلدی براقیور ،
بقیه سنه ایرتسی کون دوام ایدیوردم .

بوخطبیک (نوا) سی مهیج مقالاته یاقیتیر .
موضوع هیجانه مساعدکله حمدالله صبحی بی کرسی به
چیقارمق دوغرو اولاز . مثلا بودجه مذاکره سنده
ژاندارمه فصلنده ، یاخود قوپونلر مسئله سنده سوز
آلاجق اولورسه کلام مطلقا باشقا زمینه قایاجقدر .
ژاندارمه ... زمین همه حال اخلاقک حمایه سنه انتقال
ایده جک . قوپونلر ... آوزوپا صرافلرینک تورک
مانته ایتدیکی ظالمدن شکایتلره قالدیشیلاجق .
حمدالله صبحی بک ملی دینک علمداری و مؤذیدر .
هم ابا ایوب انصاری ، هم بلال حبشی . اوجاقلرک
معزز رئیس دبل شکله انقلاب ایتش بر حطدر .
بونک معکوسی دوغرودر : حه منقلب اولش بر دبل .

— خابر ، ایتدی ، بو طریقتک اسمی « ملی » در .
— طریقت علیه ملیه ! بک اعلا ... بودرگاهک
پوست نشینی واری ؟
— وار ایتدی . کندیسنه شیخ حمدالله دیرلر .
— بو نقطه نک آدی نه در ؟
— داغ بولی .

او آقشام بر آرز دهاها مسافه قطع ایده جکدر .
فقط بویه لطیف بردوراق کوردیکمزدن سیاحته
بر فاصله ورلم ، دیدک . ارتفاعلری طیرماندی .
تکیه ، بیه یکمزدرگاهلره بکزمه یور . (موده رن
ستایل) ، یعنی عصری اسلوب . خانقاهلرک جبهه سنده
هیکاجکله هیچ تصادف ایدیلر . حالبوکه بو بنانک
کرک جبهه سی ، کرک ستونلری ، کرک مناره لری
تورلو تورلو تصویرلره بزه نمشدی .

ایجری به کیردک . (لیوره) لی چله کشلر . بیقلری
تراش . هر طرفده بو بوک بوقونفور کورولوبور .
پارکه لر جلالی . سالونلر نفیس تابلولره سوسله نمش .
کتبخانه منتظم و مهیکل . آنادولونک اورته سنده
بوعصری تکیه کرچکدن حیرتمزی موجب اولدی .
بزی ساچوق طرزنده تفریش ایدیلش بر سالونه
آلدیلر . ادیب و نازک بر مرید :

— ایتدیلر ، کچ اولدی ، هواده بر آرز بولانیق .
شیخمزد رجا ایدیور ، بوکیجه بوراده مسافر اول .
جکسکیز ، برابر لوقه ایده جکیز ، کندیلری ده شمیدی
کلیورلر . (اورنک زیب) سالونه بو بوروکنز !
دیددی و کیتدی . هوا حقیقه قارار بیوردی . دیگر
بر مرید الکتریقلری آچدی . قالدیفه رده اودایی
ایصیتقه باشلادی . شیخ حضرتلری کلیور .

هنوز قرقه یاقلاشمش ، فضاه تصوف و صرا .
قبه دن صاچلری کوموش رنگنی آلمش ، لاکن
کنج سبالی ، کولر بوزلو برشیخ . حضرت ، اسناد
الندن چیقمه برسمو کینی لابسدی . بشوش چهره .
سیله بزه چوق التفات ایتدی . فقط ایجه دقت
ایتدم ، طریقت ملیه نک چلبیسی بزم کبی قونوشمبور .
کلامی دائما موزون و مقنی اولماقلا برابر هپ شعر .
سسی کور . خطابتدن باشقه بر وادی طانییور .
هر سوزی برنطق ، برخطابه . جوشدجه جوشدی .
مکر شیخ حضرتلری ، هر صباح کون دوغارکن ،
صیرا ایله بومناره لره چیقار ، یوکسک سسله اذان اوقور
و طبیعتده مندج (زادیو) قونی اونک سوزلرینی دورت
طرفه نقل ایده رمش .

... شو اسلوبی براقوبده علی العاده غزته چی
لسانیله حمدالله صبحینک اثری حقننده قارلرمنله
حسبحال ایتک لازمه دیهلم که بو برنجی جزو بر
حیت رساله سیدر ، اوقونمه سی کنجیله قوت ،
بزم کیلره فضلہ بر بحال و بریر . بومشوره لر (پول
دهروله د) منظومه لرینی آکدیر بیور .

حمدالله صبحی بک بر شاعر و بر خطیب اولقله
برابر برده تشکیلاتچی اولق مزینتی حائر در .
متواضعانه تللیرینی قوردینی مؤسسه اوزرینه هرسته
برقات چیقور .

ادبیاتزده خطابه وادی (ژانر) سی یوق
کییدی . ذاتاً اسکی دورلرمزده ادبیاتک بویله سی
اولامازدی . بواعبار ایله (داغ بولی) ایله فکریاتزده
بروادی داها التحاق ایدیور . بنجه ، کتاب و یازی
شکله تحول ایتش بونطقلرک همز خاصه سی ، اوقونورکن ده
دیگله نیورمش کبی بر حس و برمه سیدر . داها
آچیق افاده ایله دیهیم که بوضیفه لری قرائت ایتدیکنز
وقت ، بونلرک علی العاده بر یازی اولقلدن زیاده بر
خطابه اولدقلرینی درحال آکلر سکر .

بوتون بونطقلرده بر طریقت قوقوسی دو بولور .
حمدالله صبحی دهده بر حواری شکل و شمائل وار .
عزیز محب محمد امین بک افندی بک بوبوردینی کبی
بوتون مؤسسه ده معبدی آکدیر مقلده . ایدمی ، ده ده دن ،
بابادن ظرافته ، نکته یه آلیشقین اولان محترم مجلس
آرقاداشمک کندیسنه اضافه ایتدیکنم شیخلک عنوانی
خوش کوره جکارینی ظن و نطقلرینی تصنیف ایتد .
کلرندن دولایده تبریک ایده رم . (داغ بولی)
درکاهنده و بر دکاری هپ طائیلدن مرکب ضیافتلرینه
تکرار تشکر ایتکی بر وظیفه بیلیم .

داغ بولی

16 / آغستوس / 928 تاریخی ملتیدن :

محرری : اورمضانہ سیفی

حمدالله صبحی بک « داغ بولی » نده کی شیمشکی
کوک کور و تلورینی آندیران خطابه لرینی اوقودقلدن
صوکر دوشونمکه باشلادم :

یازیکی که ایچمزده اونک کبی یوکسک بر خطیب ،
حقیقی بر مفکوره آدمی اولانلرده چوق آ ز . .
دوس دوغرو هدفنه واصل اولان براوق کبی هیچ
بولوندن شاشمایان اونک اصیل قلبی بر آ ز یوزومری

قیزارته بریدر . قاج فکر آدمی ، قاج صنعتکار ،
قاج ملتپرور ، قاج محرر و قاج خطیب بوقادار اوزاق
زمانلره عائد سوزلرینی بر آرایه طویلادینی زمان تضادلر ،
تناقضلر قارشیسنده قالماز ؟ بر لحظه کوزلری
یوموب هر مسلکدن طانیدیم سیالری اون بش سنه لک
بر دور ایچنده تعقیب ایتدم . هربری اک آشانی
اوج دورت شکله کوروندی :

دون صاقالی ، اولکی کون صاریقلی ، داها
اولجه قویو بر متعصب اولان مفرط تجدد پرورلر
ایله قارشیلادیم . اوله جمهوریتجیلر کوزومک
اوکنه کلدی که ، اون سنه اول آتشین برسلطنت
طرفدارلر ایدی ، اوله تورکجیلر طانیدم که بایزیده کی
تورک اوجانی بناسنک اوکندن کچیره مزدم . انکلیزلرله
محاصمه نیک بر جنت اولدیفنی سوبله بن ملتیتجیلر ، قور تولوش
بولنک برماندا آلتنه کبرمکدن عبارت اولدیفنی ایلری
سورن استقلال طرفدارلری خاطرلادم ...

بوتون بوقارماقاریشیق قاراکلی منظره آراسنده
اونک نوردن خلق ایدلمش کی بیاض باشی دائماً
آرتان بر یوکسه لیشله بوکونک خیرینه داخل اولمش
دکلیدر ؟ بر انسان یوزینک چوق سوغلی خطلرینی
طاشیان او نجیب سبک یکریمی سنه در هيجانله
تره بن دوداقلرندن تورکاک ایچون ، خلقجیلر ایچون ،
انقلاب ایچون بر تک یابانچی کله چیقردیفنی دویدققی ؟
حمدالله صبحی بک قدرتلی بر خطیب اولدیفنه
شبهه یوقدر . فقط بن اونی بونک ایچون آتقیشلایاچق
دکلم . بنجه اونک اصل اثری بونطقلرله وجوده
کتیردیکی « تورک اوجانی » در . شمدی مملکتک هر طرفندن
شرقله یوکسه لن بوملی مؤسسه لر قارشیسنده عزیز
خطیمیزی حرارتله تبریک ایتک ، بر اوجاقلی صفتیله
بنم ایچون وجدان بورجیدر .

باشقا بر تورکجه

29 آغستوس تاریخی جمهوریتدن :

محرری : مرمت بحال

خطیبلردن محبوبق : قونفرانس اعلانلرندن
منتظماً تجاهل ایده ردک . سراپک تاریخ خوجاسنه
وغزته یه امر و تیایغ ایتدیکی سکوت داء الصله دویانلرمن
واردی . لسانک بوقادار مقدور و موجب حجاب
اولدینی صیراده ، تورک اوجاغنه خطیب دیگله مکه
کیتدم . اوتانغه ، قیزمغه و نطقک بر برنده قاجغه